หนังสือดี หนังสือฟรี : รู้ค่าการใช้ คู่ควรผู้อ่าน

The Best and Free Books : Knowing How to Use and Reading Worthy

นิสาศิลป์ ตรัยชิรอาภรณ์
สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
nisasil.tra@stou.ac.th

บทนำ

สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีหน้าที่ในการคัดเลือกและจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อตอบสนองภารกิจด้านการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเพื่อให้บริการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 108 แห่ง จากการจัดซื้อและการรับอภินันทนาการซึ่งในส่วนของการขอรับอภินันทนาการ จะมีค่าใช้จ่ายในการออกไปรับหนังสือและกระบวนการทางเทคนิคห้องสมุด จึงต้องมีการสำรวจการใช้ของหนังสือกลุ่มดังกล่าวว่าผู้ใช้บริการมีความสนใจเนื้อหาด้านใด และเป็นสื่อที่ผลิตจากหน่วยงานใด เพื่อนำผลการศึกษามาปรับแนวทางการพิจารณาหนังสือที่จะขอรับโดยใช้การสำรวจรายการหนังสือขอรับอภินันทนาการช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2559-2562 และรายการการใช้โดยรวบรวมจากข้อมูลการยืมผ่านระบบห้องสมุดอัตโนมัติ จำแนกตามสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยเปิดการเรียนการสอน จำนวน 12 สาขาวิชา

วัตถุประสงค์

1.เพื่อสำรวจจำนวนหนังสือขอรับอภินันทนาการกับจำนวนการใช้หนังสือที่ได้รับอภินันทนาการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559-2562
2.เพื่อกำหนดแนวทางในการขอรับหนังสืออภินันทนาการให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้บริการ
3.เพื่อส่งเสริมการใช้หนังสืออภินันทนาการให้มีอัตราการใช้มากขึ้น

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

1.กำหนดแหล่งและรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ในการสำรวจคือข้อมูลรายการหนังสือขอรับอภินันทนาการและข้อมูลการใช้หนังสือในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2559-2562

2.รวบรวมข้อมูลรายการหนังสือขอรับอภินันทนาการและข้อมูลการใช้หนังสือในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559-2562 ที่จำแนกตามสาขาวิชาในระบบห้องสมุดอัตโนมัติ

3.การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบรายการหนังสือขอรับอภินันทนาการและข้อมูลการใช้โดยการหาค่าร้อยละจากจำนวนที่ขอรับทั้งหมดและจำแนกตามสาขาวิชา วิเคราะห์หัวข้อรายการหนังสือที่มีการใช้ว่าเป็นเนื้อหาด้านใดและจากหน่วยงานใด

สรุปผล อภิปรายผล

รายการหนังสือขอรับอภินันทนาการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559-2562 มีจำนวน 201 รายการ และมีรายการที่มีการใช้ จำนวน 91 รายการ คิดเป็นร้อยละ 45.27 สาขาวิชาที่มีการใช้มากที่สุดคือศึกษาศาสตร์โดยเป็นเนื้อหาด้านการศึกษาจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพซึ่งนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำแนวทางการขอรับหนังสืออภินันทนาการ

1. กำหนดแหล่งสารสนเทศจากหลักสูตรการสอนและสถิติการใช้หนังสือ
2. ตรวจสอบรายการซ้ำจากฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด
3. ประสานขอรับจากหน่วยงานเจ้าของผลงาน
4. ประเมินการใช้ในปีต่อไปและนำผลมาปรับปรุงแนวทางการจัดหา

ข้อเสนอแนะ

สถิติที่ได้รับมีอัตราการใช้เกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนหนังสือที่ขออภินันทนาการ จึงควรทำการสำรวจการใช้หนังสืออย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้ทราบความต้องการสารสนเทศของผู้ใช้บริการและปรับปรุงแนวทางในการขอรับอภินันทนาการ ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานได้ติดตามความเคลื่อนไหวการผลิตสื่อจากหน่วยงานที่ผู้ใช้บริการสนใจหากสาขาวิชาใดยังไม่มีสถิติการใช้จะนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการจัดหาหนังสือในหัวข้อและหน่วยงานที่หลากหลายและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

การนำไปใช้ประโยชน์

จากการสำรวจได้แนวทางการขอรับอภินันทนาการว่าในแต่ละสาขาวิชาควรเป็นเนื้อหาด้านใดและเป็นหนังสือที่ผลิตจากหน่วยงานใดซึ่งเป็นการคัดเลือกตามพฤติกรรมของผู้ใช้และเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการไปรับหนังสือและกระบวนการทางเทคนิคห้องสมุด เนื่องจากมีแนวทางที่จะทำให้ได้รับหนังสือที่ผู้ใช้บริการมีแนวโน้มที่จะใช้จริงๆ รวมถึงผู้ปฏิบัติงานจะได้มีแนวทางในการจัดหาและการกำหนดขอบเขตแหล่งสารสนเทศที่ผู้ใช้มีความสนใจและมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอในปีงบประมาณต่อๆ ไปผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้หนังสือที่ขอรับอภินันทนาการผ่านทางระบบห้องสมุดอัตโนมัติ